

CINQUIÈME PARTIE

Le livre des Lettres, des Arts et des Sciences

LXXXIX — LIS ESCOLO, LI MÈSTRE, LIS ESCOULAN

1. Li varieta d'escolo.

a) *L'enseignamen superiour.*

Se douno dins lis universita, dins li faculta di letro, dóu dre, di sciènci, de medecino; dins lis escolo de plen eiserce; dins li faculta libro — dins li gràndis escolo: l'escolo nourmalo superiouro, l'escolo centralo, l'escolo pouliteinico etc...

b) *L'enseignamen segoundàri.*

Se baio dins li coulège, dins li grand coulège vo licèu; dins lis escolo avançado, dins lis istitucioun, li pensiounat d'enseignamen segoundàri.

c) *L'enseignamen primàri.*

Se largo dins li escolo coumunalo de garçoun, de fiho, dins lis escolo nourmalo simplu ounte soun fourma lis elèvo-mèstre, dins lis escolo privado, e tambèn dins lis escouleto (de la tata) pèr li moussaïoun.

2. Li mèstre e mestresso de l'enseignamen e aquéli que soun carga de l'amenistracioun.

Lou primicié = lou reitour — lou decan de la Faculta; l'ispeitour d'acadèmi; lou direitour; lou principau; lou superiour; lou prouvisour — leu préfèt; lou censour; l'ecounome que tèn l'ecounomat; lou survihant generau que rèsto à la permanènci; — li proufessour de letro; de lengo; de sciènci; de matematico; de musico; li mèstre e mestresso d'escolo (institutour e istitutriço); li souto-proufessour, li souto-mestresso; li pioun; li survihant d'estùdi e de chambrado.

3. Ço que l'on vèi dins uno escolo.

Aqito i'a li classo; li classo di grand, di pas tant grand e di pichounet; de proumiero (de retourico), de segoundo, de tresenco etc... fin qu'a la nòuvenco e la desenco — i'a pièi li court, la court di grand, la court di pichounet emé, pèr caduno, soun pàti e soun téulissoun pèr se metre à la sousto quouro plòu au moumen di recreacioun. I'a pièi lou refeitòri di pensiounàri e mié-pensiounàri; li dourmidou; l'infirmarié; la capello e son óumournié, lou burèu dóu direitour; la librarié (= la biblioutèco); lou parladou etc...